

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής κοινότητας παρισιού και περιχώρων • bulletin d'information de la communauté hellénique de paris et des environs
απριλίου 2000 ————— n°3 ————— avril 2000

Περιεχόμενα

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων

La Grèce sur Seine σελ. 2

Συνέντευξη του σκηνοθέτη και σκηνογράφου
Γιάννη Κόκκου σελ. 3

Γιάννης Κόκκος

photo : G. A.- B.

Ιστορία των λέξεων σελ. 6

Σύντομες ειδήσεις σελ. 7

Συνέβησαν... σελ. 8

Το παραμύθι μας σελ. 9

Οι προβολές... σελ. 10

Ελεύθερο θέμα σελ. 11

Όπως θα διαπιστώσετε, ξεφυλλίζοντας αυτό το τρίτο τεύχος του δελτίου, οι συνεργάτες αυξάνονται και τα κείμενα στριμώχνονται... Παρακαλούμε και πάλι όλους να μας στέλνουν, έγκαιρα, τα γραπτά τους. Αναγκάζομαστε να σας υπενθυμίσουμε πως θα πρέπει να σκεφθείτε να μας στείλετε τη συνδρομή σας. Ειδικότερα, η καινούρια, μαρφή του περιοδικού είναι βέβαια πιο προσεγμένη, αλλά και τα έξοδα είναι μεγαλύτερα. Το δελτίο, για να συνεχίσει να εκδίδεται και να θελτώνεται έχει ανάγκη την οικονομική σας ενθάρρυνση.

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΤΟ «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ»

Για να αποφεύγονται στο μέλλον παρεξηγήσεις σχετικά με τη χρήση των χώρων του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ, είναι απαραίτητο να εξηγήσουμε τη λειτουργία του, όπως αναφέρεται στη **νομικά κατοχυρωμένη σύμβαση** μεταξύ της Κοινότητας και του Υπουργείου Εξωτερικών, η οποία είναι μεταγενέστερη της (παράνομης) απόφασης Πάγκαλου του 1996.

Η Ελληνική Κοινότητα κατέχει τον **δευτέρο όροφο** του οικήματος, όπου βρίσκονται τα Γραφεία και η Βιβλιοθήκη της, και **το υπόγειο**, στο οποίο προγραμματίζονται διάφορες άλλες δραστηριότητες της Κοινότητας, όπως οι εκδηλώσεις της Λέσχης των Νέων.

Η Κοινότητα έχει επίσης τη χρήση της αίθουσας του ισογείου κατά προτεραιότητα. Όταν το ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ δεν χρησιμοποιείται από την Κοινότητα, μπορεί να γίνονται εκεί εκδηλώσεις του Προξενείου ή άλλων συλλόγων που δεν επιθυμούν να συνεργαστούν με την Κοινότητα, αλλά προτιμούν να κλείνουν την αίθουσα μέσω του Προξενείου. Στη περίπτωση αυτή, η Κοινότητα δεν ευθύνεται για την λειτουργία της αίθουσας και η Κοινοτική ασφάλιση δεν την καλύπτει.

Σύλλογοι που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τους χώρους που κατέχει η Κοινότητα, **και ιδιαίτερα το υπόγειο, θα πρέπει να απευθύνονται στην Κοινότητα και όχι να ενοχλούν τις υπηρεσίες του Προξενείου.**

ΟΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

Στις 19 Μαρτίου έγινε η τακτική ετήσια Γενική Συνέλευση (που είχε δυο φορές αναβληθεί) η οποία προς το τέλος απέκτησε απαρτία. Στο μεταξύ εγκρίθηκαν, παμπηφεί, τρία ψηφίσματα: για το Σπίτι, για την πινακίδα και για τα Κοινοτικά Σχολεία, τα οποία θα δημοσιευτούν στο επόμενο **δελτίο**. Ο οικονομικός απολογισμός της τριετίας θα παρουσιαστεί για έγκριση στην Γενική Συνέλευση του προσεχούς Νοέμβρη.

Η Καταστατική Γενική Συνέλευση, της ίδιας μέρας, δεν είχε απαρτία. Θα συγκληθεί για 2η φορά σε ένα μήνα με ειδική πρόσκληση που θα συνοδεύεται από τα άρθρα του Καταστατικού τα οποία κρίνονται από το Δ. Σ. ότι χρειάζονται αλλαγές.

**ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ
BAL ANNUEL DE LA COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS
22 avril 2000 ♦ 19h30**

dîner : 200 F, boissons non comprises ♦ orchestre grec

SALLE DES FETES DE LA MAIRIE ANNEXE DU 14e ARRONDISSEMENT

12, rue Durouchoux ♦ PARIS 14e ♦ Métro : Mouton Duvernet

La Grèce-sur-Seine

du 22 au 28 mai 2000

LA COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS organise en collaboration avec LA VILLE DE PARIS, LE SECRÉTARIAT GÉNÉRAL DES GRECS À L'ÉTRANGER, L'AMBASSADE ET LE CONSULAT GÉNÉRAL DE GRECE, une semaine de rencontres franco-helléniques pour faire connaître l'univers culturel et artistique des Parisiens d'origine grecque. **Prenez date et réservez vos soirées.** Dans le prochain numéro de *to deltio* ainsi que lors du cocktail donné en son honneur, le dimanche 9 avril 2000, à la Maison de la Grèce, vous aurez le programme complet.

La Semaine des Rencontres franco-helléniques, **La Grèce-sur-Seine**, se déroulera à la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16e, dans les salons de l'Hôtel de Ville et au Théâtre du Gymnase Marie-Bell.

LE PROGRAMME

Première journée ♦ Lundi 22 mai ♦ ARTS PLASTIQUES

SOIRÉE CONSACRÉE AU PEINTRE PAVLOS

19h00 : VERNISSAGE

19h30 : PRÉSENTATION DE L'ARTISTE

20h00 : RENCONTRE AVEC PAVLOS

Exposition des tableaux de l'artiste (du 22 au 27 mai de 16h00 à 22h00)

A la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16^e

Deuxième journée ♦ Mardi 23 mai ♦ CINÉMA

SOIRÉE CONSACRÉE À COSTA-GAVRAS

19h00 : PROJECTION DU FILM Z

21h00 : PRÉSENTATION DE SON ŒUVRE CINÉMATOGRAPHIQUE PAR LE PRODUCTEUR DE Z, LE COMÉDIEN JACQUES PERRIN (sous toutes réserves)

A la fin de la projection : RENCONTRE AVEC COSTA-GAVRAS

A la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16^e

Troisième journée ♦ Mercredi 24 mai à 19h00 ♦ RÉCEPTION

Le maire de Paris reçoit la COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS, dans les salons de l'Hôtel de Ville, en présence (sous toutes réserves) du maire d'Athènes.

Avec la participation de la mezzo-soprano ALEXANDRA PAPADJIAKOU

Quatrième journée ♦ Jeudi 25 mai ♦ THÉÂTRE

SOIRÉE CONSACRÉE À YANNIS KOKKOS

19h00 : PROJECTION : *L'ORESTIE* DE IANNIS XENAKIS, mise en scène de YANNIS KOKKOS

20h30 : PRÉSENTATION DU METTEUR EN SCÈNE ET DÉCORATEUR DE THÉÂTRE PAR HUGO SANTIAGO, RÉALISATEUR DU FILM PROJETÉ

21h00 : RENCONTRE AVEC YANNIS KOKKOS

A la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16^e

Cinquième journée ♦ Vendredi 26 mai ♦ LITTÉRATURE

SOIRÉE CONSACRÉE À VASSILIS ALEXAKIS

19h00 : PRÉSENTATION DU ROMANCIER PAR JACQUES MEUNIER, ETHNOLOGUE ET ÉCRIVAIN et FRANÇOIS BOTT, ÉCRIVAIN

19h30 : PROJECTION DU FILM:

Un auteur en quête de personnages - Vassilis Alexakis, VF

(La caméra suit l'écriture du roman *La Langue Maternelle*, Prix Médicis, 1997)

20h30 : RENCONTRE AVEC VASSILIS ALEXAKIS

A la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16^e

Sixième journée ♦ Samedi 27 mai, de 17h00 à 22h00

FILMS - PORTRAITS

Après-midi

Films à la mémoire de...

ION BOUZEMBERG, architecte-urbaniste, directeur du Conseil d'Architecture, d'Urbanisme et de l'Environnement du Département de Seine-Saint-Denis

Les Idées sont-elles reçues ? VF Une réflexion sur l'habitat ... et de

CLÉMENT LÉPIDIS, écrivain

Mémoire vécue - Clément Lépidis, VF

Un enfant de la " Petite Grèce " de Belleville

SOIRÉE CONSACRÉE À GEORGES MOUSTAKI À 20H00

(sous toutes réserves)

Paris, terre d'asile

Projection du film :

Théodorakis-Moustaki: Nous sommes deux, VF

A la Maison de la Grèce, 9 rue Mesnil, Paris 16^e

Septième journée ♦ Dimanche 28 mai ♦ CHANSON

SOIRÉE CONSACRÉE À ANGÉLIQUE IONATOS

Avec la participation du musicien Henri Agnel

20h00 : PRÉSENTATION DE SON ŒUVRE MUSICALE PAR R. MANTHOULIS

20h30 : ANGÉLIQUE IONATOS CHANTE

21h30 : RENCONTRE AVEC LA CHANTEUSE

Au Théâtre du Gymnase Marie-Bell

38, bd Bonne Nouvelle, Paris 10^e

➔ Participation aux frais : 50 F ♦ Réservation en nous renvoyant le coupon ci-joint et votre règlement par chèque.

Contact : COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS

Maison de la Grèce ♦ 9 rue Mesnil ♦ Paris 16e ♦ M^o : Victor Hugo

Permanence: 15h00-19h00, tlj ouvrables

Tél. 01 47 04 6789 - Fax: 01 47 04 68 13

La Grèce-sur-Scène

Ο σκηνοθέτης σκηνογράφος Γιάννης Κόκκος

αφιερώθηκε στο θέατρο εντεκάχρονο παιδί. Σπούδασε σκηνογραφία στη Σχολή του Εθνικού Θεάτρου του Στρασβούργου. Συνεργάστηκε, ως σκηνογράφος, με πολλούς σημαντικούς σκηνοθέτες και ιδιαίτερα με τον Antoine Vitez. Μαζί μοιράστηκαν είκοσι χρόνια γόνιμης συνεργασίας. Εδώ και δεκατρία χρόνια ο Γιάννης Κόκκος σκηνοθετεί κυρίως στην όπερα και σκηνογραφεί ο ίδιος τις παραστάσεις του. Ο μεγάλος έλληνας ζωγράφος Γιάννης Τσαρούχης έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην πορεία του.

– Περνάω κατευθείαν σε μια ερώτηση, της οποίας η απάντησή σας, ενδιαφέρει, ενδεχομένως, πολλούς νέους Έλληνες που έρχονται στο Παρίσι με σκοπό να κατακτήσουν την Πόλη του Φωτός. Ήταν δύσκολο το ξεκίνημα, στον καλλιτεχνικό χώρο, σε μια ξένη χώρα;

– Όσον αφορά την προσωπική μου πορεία δεν μπορώ να πω ότι υπήρξε ιδιαίτερα δύσκολο. Όταν ήρθα στη Γαλλία ήμουν 19 χρονών. Πήγα στο Στρασβούργο όπου έκανα σπουδές σκηνογραφίας στη Σχολή του εκεί Εθνικού Θεάτρου. Ήδη στο Στρασβούργο, άρχισα να κάνω τις πρώτες μου παραστάσεις. Με βοήθησαν πολύ οι δάσκαλοί μου, ώστε να μπορέσω να ενταχθώ αμέσως επαγγελματικά μόλις βγήκα από τη σχολή. Αλλά και προτού καν τελειώσω τις σπουδές μου, είχα ήδη, κάνει δύο επαγγελματικές παραστάσεις. Ίσως τα πράγματα ήταν πιο εύκολα τη δεκαετία του '60, επειδή υπήρχε μια μεγάλη ανάπτυξη του θεάτρου της αποκέντρωσης. Υπήρχαν οι δυνατότητες, για πολλούς νέους ανθρώπους, να μπορέσουν να μεγαλώσουν μέσα σε ένα κλίμα έντονης καλλιτεχνικής δραστηριότητας με συνέπεια. Έτσι, άρχισα τη δουλειά μου πρώτα στην επαρχία. Ύστερα στην Αβινιόν, όπου έκανα μερικές παραστάσεις, και μετά έκανα τα πρώτα βήματα στο Παρίσι και γύρω από το Παρίσι.

Φυσικά στο θέατρο αυτό που είναι πολύ σημαντικό, είναι να συναντήσει κανείς τους κατάλληλους συνεργάτες για να μπορέσει να δημιουργηθεί, αυτός ο απαραίτητος σύνδεσμος, αυτή η απαραίτητη όσμωση. Είχα πολλή τύχη πάνω σ' αυτό. Μ' όλους τους σκηνοθέτες που δούλεψα τότε — έχω δουλέψει ως σκηνογράφος, σχεδόν μ' όλους τους σημαντικούς γάλλους, αλλά και άλλων εθνικοτήτων, σκηνοθέτες — υπήρξε αυτή η όσμωση. Ιδιαίτερα όμως με τον Antoine Vitez, με τον οποίο δούλεψα από το '69 που γνωριστήκαμε, μέχρι το '90 που πέθανε, έγινε η πραγματική όσμωση μιας δημιουργικότητας που ήταν για μένα πολύ σημαντική. Μετά το '87 στράφηκα στη σκηνοθεσία και πια τα δεκατρία τελευταία χρόνια κάνω σκηνοθεσία και σκηνογραφία στις δικές μου παραστάσεις.

– Πως έγινε αυτή η επιλογή;

– Από τα παιδικά μου χρόνια τα πιο μακρινά, το θέατρο με είχε γοητεύσει και ήξερα ότι ήθελα να κάνω σκηνογραφία. Από τα έντεκα χρόνια μου περίπου. Οι γονείς μου δεν αντιστάθηκαν καθόλου σ' αυτό και με βοήθησαν πάρα πολύ ώστε να μπορέσω να ολοκληρώσω κατά κάποιο τρόπο αυτό το πάθος, που τότε δεν ήταν

παρά ένα παιδικό όνειρο. Κι αυτό το πάθος γεννήθηκε από παραστάσεις που είχα δει στο Εθνικό, στην Επίδαυρο κι αργότερα στο Θέατρο Τέχνης του Κουν. Επίσης είχα πολλά ενδιαφέροντα γύρω από τη ζωγραφική, τον κινηματογράφο, τη λογοτεχνία, δηλαδή αναζητήσεις σε όλα αυτά συγχρόνως. Η σκηνογραφία ολοκλήρωνε την καλλιτεχνική μου ανησυχία, επειδή είχα μια ικανότητα στο σχέδιο. Άρχισα παιδί, στην Αθήνα, να φτιάχνω φανταστικές σκηνογραφίες για έργα του διεθνούς ρεπερτορίου που διάβαζα και είχα ολοκληρώσει ένα μεγάλο... σκηνογραφικό έργο, χωρίς ποτέ να κάνω μια υλοποιημένη σκηνογραφία. Ήμουν έντεκα-δώδεκα χρονών. Ένας δάσκαλός μου είχε δει τα έργα μου και τα έδειξε σ' ένα καλλιτέχνη, που ήταν περιθωριακός εκείνη την εποχή, τον Λεωνίδα Χρηστάκη, που τότε είχε την γκαλερί Κούρος. Έκανε μια έκθεση, λοιπόν, στη γκαλερί του, με όλες αυτές τις σκηνογραφίες, την ίδια εποχή που έκανε κι ο Φασιανός την πρώτη του έκθεση, μετά από μένα ακριβώς... Εκεί, γνώρισα τον Φασιανό, σ' εκείνο το υπόγειο της πλατείας Κολωνακίου. Επίσης εκεί γνώρισα και τον Τσαρούχη, είχε έρθει κι αυτός να δει την έκθεσή μου και είχε πει στους γονείς μου πως θάπρεπε να συνεχισώ. Τρέφω πάντα μεγάλο θαυμασμό για τον Τσαρούχη και αγαπώ πολύ το έργο του. Βρίσκω ότι είναι από τα πιο σημαντικά έργα του εικοστού αιώνα, όχι μόνο για την Ελλάδα. Ο Τσαρούχης, χωρίς να έχουμε ιδωθεί πολύ, έχει παίξει ένα ιδιαίτερο ρόλο για μένα. Τύχαινε να βλέπαμαστε κάθε δέκα περίπου χρόνια. Κάθε φορά που βλέπαμασταν, συνέβαινε κάτι το πολύ σημαντικό, αν και δεν το καταλάβαινα αμέσως. Όταν ανεβάσαμε την *Ηλέκτρα* με τον Vitez, είχα οργανώσει στο Palais de Chaillot, μια σκηνογραφική έκθεση Τσαρούχη. Είχε έρθει να δει την παράσταση, και του άρεσε. Του την είχα κρυφά αφιερώσει. Λοιπόν κάθε φορά που βλέπαμασταν μούλεγε κάτι, που χωρίς να καταλάβω αμέσως πως ήταν πολύ σημαντικό, έμενε στο μυαλό μου... Ο Τσαρούχης μου είχε πει κάποτε: « Συνέχισε, για να πας πιο πέρα πρέπει να κάνεις σκηνοθεσία, νομίζω ότι εκεί θα προχωρήσεις και τη σκηνογραφική σου δουλειά ». Και παρόλο που δεν ήταν κάτι που το σκεφτόμουν ιδιαίτερα είχα κάνει ήδη δύο σκηνοθεσίες, αυτά τα λόγια μου έδωσαν, ασυνείδητα, θάρρος. Η πρώτη μου σκηνοθεσία ήταν « σε παγκόσμια πρώτη » όπως λένε. Ανέβασα, στο Théâtre de la Ville-Théâtre de l'Escalier d'or, ένα θεατρικό έργο του Ράινερ-Μαρία Ρίλκε, *Η λευκή πριγκίπισσα*. Μέχρι τότε δεν είχε ανεβεί θεατρικό έργο του Ρίλκε αν και έχει γράψει πολλά. Αλλά και αυτό έχει μια ελληνική ιστορία, επειδή είναι ένα θεατρικό έργο που το είχα διαβάσει σε ελληνική μετάφραση του Άρη Δικταίου, στο περιοδικό *Θέατρο*. Με είχε ενθουσιάσει από τότε, και το έργο και η μετάφραση του Δικταίου. Ήταν κάτι που ήθελα να το κάνω από παλιά. Να

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ: Μία νέα περίοδος...

ανεβάσω μόνον αυτό το έργο, αλλά πάντα το ανέβαλα. Ένας γάλλος ποιητής, ο Maurice Regnaut, έκανε τη μετάφραση στα γαλλικά και το ανέβασμα αυτού του έργου έκανε γνωστό και το υπόλοιπο θεατρικό έργο του Ρίλκε και ήταν αφορμή της έκδοσης του θεάτρου του στην Ιταλία και σε άλλες χώρες.

– Ναι, αλλά γιατί ήρθατε στο Στρασβούργο και δεν μείνατε στην Ελλάδα για σπουδές;

– Στην Ελλάδα σπούδασα στο Ελεύθερο Θέατρο Καλών Τεχνών του Γιώργου Βακαλό. Εκεί είχα την τύχη να έχω δάσκαλο τον Τέση, τον Μοσχίδη, την Ελένη Βακαλό, τον Γιώργο Βακαλό και πολλούς άλλους σημαντικούς καλλιτέχνες, οι οποίοι, όχι τόσο στη σκηνογραφική πλευρά, όσο σε μια πιο ευρεία πλαστική προσέγγιση με βοήθησαν πολύ να προσδιορίσω τις αναζητήσεις μου.

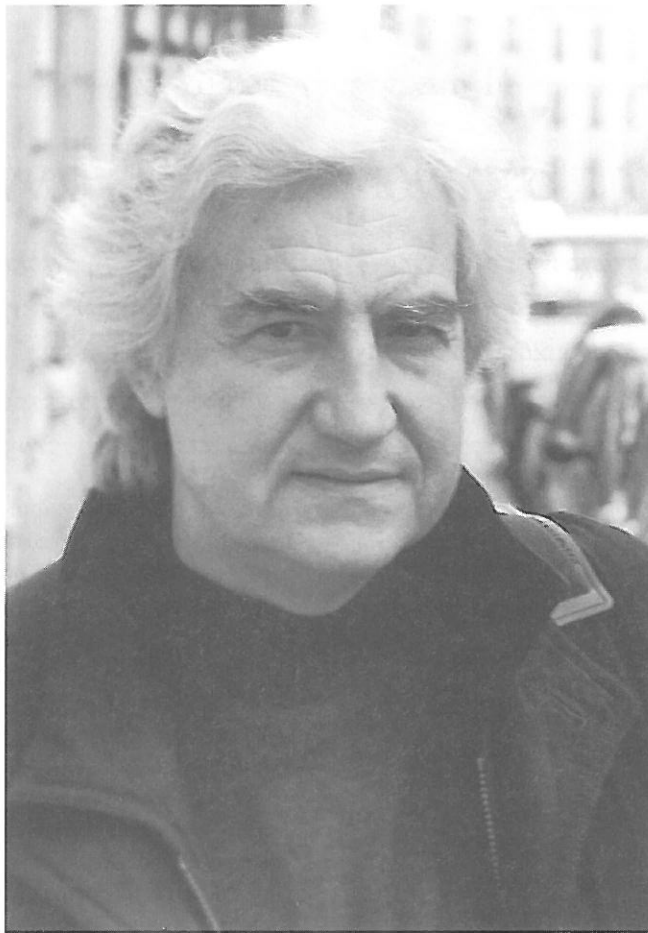
Στο Στρασβούργο υπάρχει μια σχολή θεάτρου κι αυτό που είναι το ενδιαφέρον αυτής της σχολής είναι ότι είναι ενταγμένη μέσα σ' ένα επαγγελματικό θέατρο, σ' ένα γενικό ζωντανό θεατρικό οργανισμό. Πράγμα που μου φαίνεται ιδιαίτερα σημαντικό για μια θεατρική σχολή. Έτσι οι μαθητεύομενοι σκηνογράφοι βρίσκονται σε μια καθημερινή επαφή με τους ανθρώπους του θεάτρου.

– Ανακαλύψατε το θέατρο μικρό παιδί, ήταν οι γονείς σας θεατρόφιλοι...

– Οι γονείς μου ενδιαφερόντουσαν, ιδιαίτερα η μητέρα μου αγαπούσε το θέατρο. Η οικογένειά μου, από τη μεριά του πατέρα μου, κατάγεται από τον ποιητή Δημήτρη Κόκκο, πρωτεργάτη, με τον Κορομηλά, του κωμυδευλλίου, αυτού του ιδιότυπου θεατρικού είδους. Ήτανε προπάππος μου, ο Δημήτρης Κόκκος.

– Ξεκινήσατε ως σκηνογράφος. Αλλά από τη σκηνογραφία μεταπηδήσατε στη σκηνοθεσία. Πως έγινε αυτό το πέρασμα:

– Παρόλο που ήτανε η σκηνογραφία η έμμονη ιδέα μου, αυτό που πάντα μ' ενδιέφερε, και με τον τρόπο που δούλευα ως σκηνογράφος, ήταν μια πιο ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του θεάτρου. Ως σκηνογράφος, είτε δούλευα με διαφορετικούς σκηνοθέτες, είτε με τον Antoine Vitez, εκείνο που με απασχολούσε δεν ήταν μόνο μια αισθητική αντιμετώπιση, αλλά μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, δραματουργική και ερμηνευτική.

Γιώργος Κόκκος: Η γοητεία του θεάτρου είναι πως φτιάχνουμε θεάματα με τη φαντασία πολλών ατόμων, για να καταφέρουμε να γίνει, αυτή η φαντασία, εκείνη των θεατών. photo: G. A. B.

– Η ελευθερία που έχει ένας σκηνογράφος είναι τόση, όση χρειάζεται για να εξυπηρετεί την άποψη του σκηνοθέτη;

– Για να πω την αλήθεια μου ετέθη σπάνια αυτό το πρόβλημα, γιατί οι σκηνοθετικές απόψεις ήτανε πάντα μοιρασμένες. Για παράδειγμα, όταν είχαμε ανεβάσει τη Ζωή του Γαλιλαίου του Μπρεχτ, στη Comedie Francaise, με τον Antoine Vitez, ήξερα ότι ήθελε να ρίξει το βάρος πιο πολύ στον τρόπο που ο Μπρεχτ, βρισκόμενος μέσα σ' ένα ολοκληρωτικό καθεστώς αντιμετώπιζε ως καλλιτέχνης το ίδιο πρόβλημα που ο Γαλιλαίος αντιμετώπιζε ως επιστήμονας, μέσα σ' ένα ανάλογο πλαίσιο. Βρισκόμενοι και οι δύο μέσα σε καταπιεστικά συστήματα, ο Γαλιλαίος σ' αυτό της εκκλησίας και ο Μπρεχτ σ' εκείνο ενός ολοκληρωτικού καθεστώτος. Παρόλ' αυτά έπρεπε να συνεχίσουν να

εργάζονται. Η λύση που βρήκα για να μπορέσει να δοθεί αυτό το κοινό σημείο, Μπρεχτ συγγραφέα και Γαλιλαίου επιστήμονα, ήταν μια σκηνογραφική λύση. Το πέρασμα του χρόνου γινόταν μέσα στον ίδιο χώρο. Η μια πλευρά του σκηνικού χώρου ήταν μάλλον αναγεννησιακή και η άλλη πλευρά σύγχρονη, πίο αφηρημένη, σαν απρόσωπα γραφεία. Τα κοστούμεια εξελίσσονταν από την αρχή της παράστασης μέχρι το τέλος, περνώντας από τα κοστούμεια του 16ου αιώνα στα κοστούμεια της εικοσαετίας του 30-50 (του 20ου αιώνα), δηλαδή της εποχής που γράφτηκε το έργο. Αυτό γινόταν με τέτοιο αδιόρατο τρόπο που τελικά το κοινό δεν αντιλαμβανόταν πως οδηγιόταν σ' έναν σύγχρονο καταπιεστικό κόσμο. Σας δίνω αυτό το παράδειγμα που φανερώνει πως λειτουργεί η σκηνογραφία και πως βοηθά να πραγματοποιηθεί μια ερμηνεία, μια άποψη της σκηνοθεσίας. Πρέπει να υπάρχει πάντα ένας διάλογος, ανάμεσα στον σκηνοθέτη και τον σκηνογράφο. Μια παράσταση είναι μια περιπέτεια πολλών ατόμων. Η γοητεία του θεάτρου είναι πως φτιάχνουμε θεάματα με τη φαντασία πολλών ατόμων, για να καταφέρουμε να γίνει, αυτή η φαντασία, εκείνη των θεατών. Αυτό που πάντοτε με ενδιέφερε ήταν να μην υπάρχει μια απόλυτη σύνδεση μεταξύ της σκηνογραφίας και της σκηνοθεσίας, για να υπάρχει ένας χώρος όπου η σκηνογραφία και η σκηνοθεσία κάνουν να μην πηγαίνουν όλα με την ίδια ροή. Να υπάρχει κάτι που να δίνει μια ένταση διαφορετική. Και τώρα ως σκηνογράφος και σκηνοθέτης κάνω ακριβώς το ίδιο πράγμα, προσπαθώ η σκηνογραφία και η σκηνοθεσία να μη βρίσκονται σε απόλυτο συγχρονισμό. Φυσικά υπάρχει πάντα μια ολοκληρωμένη άποψη, αλλά νομίζω ότι στην ένταση μεταξύ σκηνογραφίας και σκηνοθεσίας βρίσκεται η ζωντάνια της παράστασης.

Γίνετε μέλη της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

– Σκηνοθετείτε στο θέατρο, αλλά κυρίως στην όπερα. Δυο τέχνες πολύ κοντινές που όμως διαφέρουν; Ποια είναι η πιο χαρακτηριστική διαφορά τους; Για έναν σκηνοθέτη είναι η ίδια δουλειά;

– Όχι ακριβώς. Θα πω κάτι τετριμένο, αλλά είναι η πραγματικότητα: η αίσθηση του χρόνου. Στην όπερα ο χρόνος είναι δεδομένος από τη μουσική, ενώ στο θέατρο πρέπει να βρει ο σκηνοθέτης το χρόνο και το ρυθμό της παράστασης. Γι' αυτό τα πράγματα είναι κάπως πιο δύσκολα στο θέατρο. Παρόλο που στην όπερα, επειδή είναι συχνά πολύπλοκες οι παραστάσεις, μοιάζει να είναι πιο δύσκολη η πραγματοποίηση, αυτός ο καθορισμένος, από τη μουσική, χρόνος διευκολύνει τα πράγματα. Επίσης η φαντασία δουλεύει με έναν τρόπο πιο έντονο λόγω μουσικής. Αυτό που μ' ενδιαφέρει ιδιαίτερα στην όπερα είναι ότι υπάρχει μια μυθολογική διάσταση. Αυτή η σχέση μιας μυθολογικής διάστασης με κάτι το καθημερινό. Στην όπερα αυτό εμφανίζεται μ' έναν τρόπο πιο εύληπτο. Αυτά τα μυθολογικά στοιχεία υπάρχουν και στις σύγχρονες όπερες, όπως στο *Outis* του Βερίο που ανέβασα τελευταία στο Châtelet. Είναι, βέβαια, πιο έντονα στον Βάγκνερ, του οποίου έχω σκηνοθετήσει πολλά έργα, όπως *Τριστάνος και Ιζόλδη*, στο Κάρντιφ, στην Ουαλλία ή το *Λυκόφως των Θεών*, που ανέβασα στη Σκάλα του Μιλάνου, τα οποία είναι έργα που έχουν ακριβώς αυτήν την μυθολογική διάσταση. Ήταν κάτι που ενδιέφερε ιδιαίτερα τον Βάγκνερ. Ήθελε να γίνει ο Αισχύλος του καιρού του...

Μ' ενδιαφέρει επίσης η δουλειά μου να μην είναι μόνον μια αισθητική αντιμετώπιση της όπερας, αλλά, μια δραματουργική επεξεργασία των ρόλων ώστε οι τραγουδιστές να μπορούν να εντάσσονται στην παράσταση ως πραγματικοί ηθοποιοί. Πράγμα που πολλές φορές δεν είναι τόσο εύκολο.

– Κατά πόσο είναι ηθοποιοί, οι τραγουδιστές της Όπερας;

– Όλο και περισσότερο. Οι νεότεροι έχουν μεγαλύτερη παιδεία και ενδιαφέρονται ίσως περισσότερο για την θεατρική ερμηνεία των ρόλων. Αρκετοί, βέβαια, ενδιαφέρονται μόνον για την μουσική αντιμετώπιση, όπως και μερικοί διευθυντές ορχήστρας. Η σκηνοθεσία της όπερας, εδώ και είκοσι χρόνια έχει αλλάξει πολύ. Η όπερα ξεπέρασε πια τελείως αυτό το κάτι «μουχλιασμένο» που τη χαρακτήριζε και βρίσκεται ίσως σε μια ακμή και σε αισθητικές αναζητήσεις που το θέατρο έχει κάποια δυσκολία να προεκτείνει προς το παρόν. Στην όπερα σήμερα γίνονται πολλοί πειραματισμοί, που συχνά ξεπερνάνε αυτούς του θεάτρου, παρόλο που η όπερα αυτούς τους πειραματισμούς τους αναζωογονεί, με καθυστέρηση από το δραματικό θέατρο. Πριν λίγο σκηνοθέτησα, στην Όπερα της Μπορντώ, το έργο *Πελέας και Μελλισάνθη*, όπου μπόρεσα και ολοκλήρωσα μια δουλειά, όπως πραγματικά ήθελα να την ολοκληρώσω, με τραγουδιστές – ηθοποιούς, άφογους, και στην όψη και τη μουσική έκφραση. Νομίζω ότι έδωσα μια προσέγγιση κοντινή σ' αυτήν την αναζήτηση που έκανε ο Debussy για ένα έργο που βρίσκεται ακριβώς στο μεταίχμιο τραγουδιού και λόγου.

– Συνεργαστήκατε με έναν γάλλο φιλέλληνα σκηνοθέτη, που δυστυχώς έφυγε νωρίς. Τον Antoine Vitez. Πως ήταν η συνεργασία σας και τι αναμνήσεις σας άφησε;

– Ήταν η πιο σημαντική συνεργασία που είχα στη ζωή μου. Δουλέψαμε είκοσι χρόνια μαζί. Από το '69 μέχρι το '90 που πέθανε. Με βοήθησε να ολοκληρώσω ένα σκηνογραφικό όραμα και όπως ήταν και σπάνιος παιδαγωγός κατάφερε διακριτικά να με κάνει να εκφράσω ό,τι καλύτερο μπορούσα. Κι αυτή η καλλιτεχνική σχέση που μοιραστήκαμε, λειτούργησε επειδή το θέατρο που ονειρευόταν ήταν ακριβώς το θέατρο που ονειρευόμουν κι εγώ. Με βοήθησε να καταλάβω ακριβώς πιο ήταν το θέατρο που ονειρευόμουν. Δηλαδή ένα θέατρο βασισμένο πάνω στο κείμενο, στην ποίηση και στον ηθοποιό. Όταν λέω ποίηση εννοώ τον υψηλό λόγο. Αυτό που λέμε στα ελληνικά ποίηση. Και επίσης με ποιο τρόπο όλα τα μέρη μιας παράστασης, η αισθητική, η κίνηση, ο λόγος, η εκφώνηση του λόγου, είναι συνδεδεμένα σε μια μοναδική οντότητα που είναι ο ηθοποιός. Μετά τον θάνατο του Vitez ολοκλήρωσα αυτό που είχα ήδη αρχίσει να κάνω πριν. Θεωρούσα τη συνεργασία μαζί του σαν δώρο. Ήθελα να ασχοληθώ με τη σκηνοθεσία όχι επειδή η σκηνογραφία δεν με ενδιέφερε πιά, αλλά για να μπορέσω να πάω πιο πέρα και είχα την εντύπωση πως έπρεπε να έρθω σε επαφή με τους ηθοποιούς. Μετά το '90 έγινε αυτή η ριζική αλλαγή όταν ανέβασα την *Ιφιγένεια* του Ρακίνα στην Comedie Française και την *Καταδίκη του Φάουστ* στο Châtelet. Ασχολούμαι περισσότερο με την όπερα επειδή απαιτεί πιο έντονη σχέση χώρου και χρόνου. Ο χώρος γίνεται χρόνος, χάρη στη μουσική.

– Θεωρείτε ότι μαθητεύσατε ως σκηνοθέτης δίπλα στον Vitez;

– Φυσικά υπάρχουν στοιχεία που μ' έχουν επηρεάσει, αλλά δεν είναι αυτό που μπορώ να πω πραγματική μαθητεία, μαθήτευσα το θέατρο πιο γενικά. Όλες οι εμπειρίες που είχα στο θέατρο μ' έχουν πλάσει. Πολλές φορές διδασκόμουν και με λιγότερο σημαντικούς σκηνοθέτες. Πάντοτε αυτή η ανταλλαγή με οργάνωνε. Αυτό που μου έμαθε ο Vitez είναι η μεγάλη ελευθερία του θεάτρου. Η μεγάλη ελευθερία που μπορεί να υπάρξει μόνο στο θέατρο. Μου έδωσε μια πίστη πέρα από το καθημερινό άγχος της δημιουργίας ώστε να μπορέσω να χρησιμοποιήσω αυτή την ελευθερία, που πολλές φορές διστάζουμε να χρησιμοποιήσουμε. Όλο και πιο πολύ, καθώς περνάει ο καιρός είναι δύσκολο να τη βρει κανείς, αυτή την ελευθερία, αυτή την τόλμη, και ίσως τώρα μετά από περίπου τριάντα σκηνοθεσίες, αρχίζω και τη ξαναβρίσκω με τον τρόπο που την είχα μάθει από εκείνον.

Με τον Vitez γνωριστήκαμε χάρη στην Ελλάδα. Όταν υπήρχε η δικτατορία ο Vitez δεν παρέλειπε να μιλήσει, σε κάθε συνέντευξή του, σε κάθε παράστασή του, όπως στην πρώτη της *Ηλέκτρας*, για την Ελλάδα και για το τι γινότανε τότε εκεί. Χάρη στον Vitez και χάρη στον φιλληληνισμό του ε γνώρισα όψεις της Ελλάδας που αγνοούσα. Από τον Vitez γνώρισα και διάβασα τις *Ακυβέρνητες Πολιτείες* του Τσίρκα.

Τη συνέντευξη πήρε ο Γιώργος Αλεξανδρινός-Μπιζιούρας

Γραφτείτε συνδρομητές στο δελτίο ♦ Γράψτε μας τη γνώμη σας

Οι χαρακτήρες του Θεόφραστου

Ο κόλαξ

Οι (προς αποφυγήν) Χαρακτήρες του Θεόφραστου διδάσκονταν (όπως είπαμε στο προηγούμενο) στα σχολεία κατά την βυζαντινή εποχή. Στην σελίδα περί ΚΟΛΑΚΕΙΑΣ αναφέρονταν τόσο ο *κόλαξ* (που ωθείται από κερδοσκοπικά ελατήρια) όσο και ο *ἄρεσκος* (που θέλει να είναι πανταχού παρών πουλώντας εξυπηρέτηση). Ιδού το κείμενο:

Την *κολακείαν* μπορεί κανείς να την πει και ανώμαλη σεξουαλική πράξη (*ὀμιλίαν αἰσχράν*) με συμφεροντολογικά ελατήρια από τη μεριά του κόλακα έτσι που όταν, για παράδειγμα, συνοδεύει τον φιλαράκο του στην Αγορά να του λέει ξαφνικά: " *Βλέπεις πώς σε κυττάζουνε ὅλοι με θαυμασμό; Μόνο με σένα συμβαίνει αυτό. Σε κανέναν ἄλλο δε θα το δεις, στην πόλη ολόκληρη. Ὅλο εγκώμια σου κάνανε (ἠὺδοκίμεις) στην Ποικίλη Στοά* που καθόμαστε χτες στους πάγκους με ἄλλους τριάντα και συζητάγαμε. Και όταν ἦρθε ο λόγος για το ποιός είναι ο τιμιότερος (βέλτιστος) πολίτης, ὅλοι συμφωνήσανε μαζί μου στο δικό σου ὄνομα ". Σε συνέχεια δε, τραβάει από τη προβάτινη χλαίνη του μια ἄσπρη τρίχα ή κανένα ἄχυρο που ο ἄνεμος τόφερε στη γενειάδα του φίλου του και του λέει, γελώντας βέβαια: " *Βλέπεις; Δυο μέρες ἔχω να σε δω και γέμισες ἄσπρες τρίχες! Αλλά μην ανησυχείς. Για την ηλικία σου, σε σύγκριση με ὅλους τους ἄλλους, εσύ ἔχεις τις λιγότερες!* ". Ετσι δε και ο φίλος του ανοίξει το στόμα του να μιλήσει, αμέσως ο κόλακας επιβάλλει σιωπή στη ομήγυρη. Αν δε, ο φίλος του πιάσει κανένα τραγουδάκι, τον γεμίζει κομπλιμέντα. Και ανάμεσα στα κουπλέ, φωνάζει " *μπράβο!* " (*ὀρθῶς!*). Όταν ο φίλος του πει καμιά κρύα εξυπνάδα (*σκώψαντος ψυχρῶς*) σκάει στα γέλια και μάλιστα φέρνει την ἄκρη της χλαίνης του στο στόμα, τάχα ὅτι δεν μπορεί να κρατηθεῖ (*ὡς δὴ οὐ δυνάμενος κατασχεῖν τὸν γέλωτα*). Και ὅταν περνάει ανάμεσα από κόσμο, φωνάζει να κάνουν τόπο να περάσει ο κύριος (*ἕως ἂν αὐτός παρέλθῃ*). Όταν τον επισκέπτεται στο σπίτι του, φέρνει στα παιδιά του μήλα και ἀπίδια (*μήλα καὶ ἀπίους*), τους τα μοιράζει ενώπιον ὄλων και τα φιλάει λέγοντας " *ἄξια τέκνα ἀξίου πατρός!* " (*χρηστοῦ πατρός νεότητι*). Αν συνοδεύει το φίλο του στον παπουτσή, θα πει ὅτι το πόδι του είναι πιο ωραίο κι ἀπ' το παπούτσι (*εὐρυθμότερον τοῦ ὑποδήματος*). Αν ο φίλος του πρόκειται να πάει σε κάποιον επίσκεψη, τρέχει να τον αναγγεῖλει: " *Ερχεται να σε δει!* " (*πρός σέ ἔρχεται*). Και γυρίζει αμέσως πίσω να πει " *σε ἀνήγγελα* " (*προσήγγελκα*). Εξυπακούεται ὅτι ἀκόμα και στα γυναικεία μαγαζιά (*τά ἐκ τῆς γυναικείας ἀγορᾶς*) μπορεί ο κόλακας

να τρέξει να ψωνίσει για το φίλο του, *ἀπνευστί βέβαια!*. Στα συμπόσια του φίλου του, πρώτος αὐτός θα επαινέσει το κρασί και τις οινολογικές γνώσεις του φίλου του. " *Κύττα τι νόστιμος μεζές!* " θα πει, δοκιμάζοντας από ένα πιάτο. Και ὅλο θα του λέει " *μήπως κρυνώνεις;* " (*μὴ ριγοῖς*), " *μήπως θέλεις το παλτό σου;* ". Και πριν πάρει ἀπάντηση, του το βάζει στην πλάτη. Ὅλο σκύβει και κάτι του ψιθυρίζει (*διαψιθυρίζει*) στο αυτί. Και μιλάει στους ἄλλους, κυττάζοντας το φίλο του. Στο θέατρο ὅταν πάνε, θα πάρει τα μαξιλάρια (*προσκεφάλαια*) από τα χέρια του δούλου και θα τα βάλει ο ἴδιος στην κερκίδα για να καθήσει ο φίλος του! Και την αρχιτεκτονική του σπιτιού του θα παινέσει και για τα χωράφια του θα πει τι ωραία που τα καλλιεργεῖ και το πορτραίτο του πόσο του μοιάζει (*καὶ τὴν εἰκόνα ὁμοίαν εἶναι*).

Με δυό λόγια, θα δείτε τον κόλακα να λέει και να κάνει ὅλα αυτά με τα οποία αποβλέπει στο να γίνεται ἀρεστός και ἀπαράιτητος.

P. M.

1. Η *περιώνυμος Ποικίλη Στοά* της αρχαίας Αγοράς των Αθηνών (ένα από τα έργα της εποχής του Κίμωνα, στα μέσα του 5ου αιώνα) ήταν διακοσμημένη με περίφημες τοιχογραφίες του Πολυγνώτου, του Μίκωνος και του Παναίνου. Λίγα χρόνια μετά από τη συγγραφή των *Χαρακτήρων* (γύρω στο 300) στη Στοά αυτή (ή Στωιά) διδάσκει ο Ζήνων την φιλοσοφία του που ονομάστηκε *στωική*.

2. " *Αὐτός* " ήταν η λέξη που χρησιμοποιούσαν οι δούλοι για τον κύριό τους.

3. *Ἀπνευστί γιατί μόνο θυληπρεπείς ἄνδρες συχνάζαν στα μαγαζιά που πουλούσαν γυναικεία εσώρουχα.*

4. Οι Αθηναῖοι ἔφερναν τα μαξιλάρια τους στο θέατρο, που τα κουβαλούσαν οι δούλοι τους, για να κάθονται μαλακά στις πέτρινες κερκίδες. Εξού και το " *μαξιλάριωμα* ", καμιά φορά, της παράστασης, που το συνήθιζαν και σε πιο πρόσφατους χρόνους.

Στο επόμενο, ο *φλύαρος*, Ακολουθούν, ο *αγροίκος*, ο *τσιριμόνιας*, ο *κυνικός* και ἔπονται ἀκόμα 24.

ANTENNE GRECQUE 98.0 FM

Jeudi à 20h00 : Antenne Grecque et Chyprïote
Samedi à 12h30 : Antenne Grecque et Chyprïote
Dimanche à 18h00 : Antenne Grecque
IdFM Radio Enghien Ile-de-France
Tél. : 01 39 64 20 49 ♦ Fax : 01 34 12 95 55
Studio : 01 34 12 12 12

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΣΕ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΚΔΟΤΕΣ

Η Ελληνική Κοινότητα απευθύνθηκε σε ἔλληνες εκδότες ζητώντας τους να ενισχύσουν τη Βιβλιοθήκη της με πρόσφατες εκδόσεις. Επιθυμούμε, μέσω του *δελτίου* μας, να ευχαριστήσουμε ολόθερμα τους εκδότες : *Εκδόσεις Γιαννίκος*, *Εκδόσεις Δωδώνη* (*Ε. Κ. Λάζος*), *Εκδόσεις Πατάκη*, που ανταποκρίθηκαν ἤδη στην ἐκκλησή μας και μας προσέφεραν πάμπολα βιβλία τα οποία είναι στη διάθεσή των μελών μας και των παιδιών τους.

Το δελτίο είναι το δικό σας περιοδικό ♦ Στηρίζτε το

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Τετάρτη 10 Μαΐου 2000 ♦ ώρα 8 το βράδυ

ΣΑΒΒΑΣ ΡΟΜΠΟΛΗΣ, καθηγητής στο Πάντειο πανεπιστήμιο Αθηνών, επιστημονικός διευθυντής στο Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ

Η κοινωνική προστασία στην Ελλάδα και στην Ευρώπη

► Στα ελληνικά

Τετάρτη 17 Μαΐου ♦ ώρα 8 το βράδυ

ΚΩΣΤΑΣ ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΟΣ, καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας, Université Paris VIII

Παγκοσμιοποίηση και δημοκρατία

► Στα ελληνικά

Παρασκευή 16 Ιουνίου ♦ ώρα 8 το βράδυ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΡΑΚΑΣ, διδάκτωρ πυρηνικός μηχανικός

Η ατομική ενέργεια και οι σημερινοί προβληματισμοί

► Στα ελληνικά

στο ελληνικό σπίτι ♦ 9 rue Mesnil 75116 Paris ♦ Métro : Victor Hugo

Η ΜΕΓΑΛΗ ΧΙΜΑΙΡΑ

Κώστα Βεργόπουλου, « **Παγκοσμιοποίηση, η μεγάλη χίμαιρα** ». Εκδόσεις Νέα Σύνορα, Αθήνα 1999.

Στο βιβλίο αυτό, που κυκλοφορεί ήδη σε πολλές χιλιάδες αντίτυπα, ο συγγραφέας απομυθοποιεί την έννοια της παγκοσμιοποίησης και καταγγέλλει τον τρόπο που την χρησιμοποιούν οι απολογητές του νεοφιλελευθερισμού για να δικαιολογήσουν τις καταστροφικές συνέπειες της νεοφιλελεύθερης πολιτικής τόσο στις χώρες του τρίτου κόσμου όσο και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις ΗΠΑ.

Σύμφωνα με τον συγγραφέα η σημερινή παγκοσμιοποίηση δεν είναι ούτε πρωτοφανής ούτε μη αντιστρέψιμη και παραμένει σχεδόν αποκλειστικά στο χρηματιστικό πεδίο. Παράλληλα η συρρίκνωση των ενθικών οικονομιών στο όνομα της παγκοσμιοποίησης λειτουργεί εναντίον της συγκρότησης ενός νέου διεθνούς συστήματος. Η τρέχουσα χρηματιστική παγκοσμιοποίηση αντί να υποβοηθή την εντατικοποίηση και διεθνοποίηση της παραγωγής αποβαίνει τελικά εμπόδιο.

Ακόμα, η σημερινή αδράνεια και καθήλωση των κρατικών πολιτικών με πρόσχημα την παγκοσμιοποίηση, εκτός από την εμβάθυνση της κρίσης και την υπονόμευση του κοινωνικού Κράτους, εγκαινιάζει περίοδο δραματικού ελλείμματος δημοκρατίας και πολυφωνίας. **Πρόκειται για το θέμα που θα αναπτύξει ο συγγραφέας στην ομιλία του στην Κοινότητα στις 17 Μαΐου.**

Το βιβλίο κλείνει με ένα επίμετρο αφιερωμένο στον Νίκο Πουλιαντζά, όπου αναδεικνύεται η συμβολή του στη σύγχρονη μαρξιστική ανάλυση.

M. K.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Την Κυριακή 27 Φεβρουαρίου 2000, ο συγγραφέας και νευροψυχίατρος Γιώργος Χειμωνάς έφυγε, από το Παρίσι, για το τελευταίο του ταξίδι αφήνοντας πίσω του ένα σεβαστό έργο : μυθιστορήματα, ποιητικές συλλογές, μεταφράσεις θεατρικών έργων.

Η γραφή του δημιουργική και πρωτότυπη δεν θα πάψει να διαβάζεται αλλά και να προκαλεί ποικίλες ερμηνείες. Μετά το Σεφέρη και τον Ελύτη, ο Γιώργος Χειμωνάς, μολονότι πεζογράφος, είναι ο πρώτος που ανανεώνει την ποιητική γλώσσα, φέρνοντας στην επιφάνεια πλούσια και αφανή μέχρι τότε διδάγματα. Από αυτήν την άποψη η συνεισφορά του στην νεοελληνική γλώσσα είναι εξαιρετικά σημαντική.

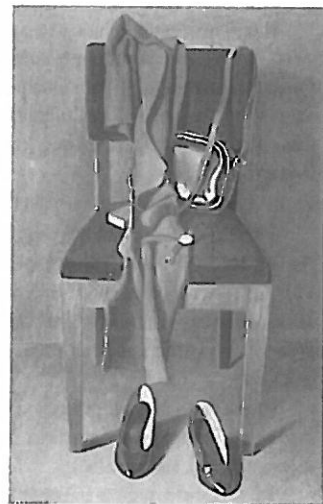
Λογοτεχνικά ανέταχτος, με μακρινούς προγόνους τους αρχαίους Έλληνες, είχε ένα αλάνθαστο προσωπικό ύφος.

Γεννήθηκε στην Καβάλα το 1938, μεγάλωσε και σπούδασε ιατρική στη Θεσσαλονίκη. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Παρίσι από το 1964 ως το 1968 όπου πήρε την ειδικότητα του νευροψυχίατρου. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα εκλέχτηκε στην έδρα Νευροψυχολογίας του πανεπιστημίου Αθηνών.

Τα εννιά πεζογραφήματα του Γιώργου Χειμωνά είναι κατά σειρά: *Πεισίστρατος* (1960), *Η εκδρομή* (1964), *Μυθιστόρημα* (1966), *Ο γιατρός Ινεότης* (1971), *Ο γάμος* (1974), *Ο αδελφός* (1975), *Οι χτίστες* (1979), *Τα ταξίδια μου* (1984) και *Ο εχθρός του ποιητή* (1990).

Δια χειρός Καραβούζη

« Τ'αγάλματα γεννάνε αυγά, όπως θάλεγε ο Σεφέρης » έγραψε μια ποιήτρια (ας την ονομάσουμε, η Καίτη Φρέρη). Είχε άραγε υπόψη της τους πίνακες του Καραβούζη; Τ'αγάλματα του Σαράντη είναι ζωγραφιστά, είναι ακέφαλα και είναι φενγάτα. Τ'αυγά είναι στρογγυλά και αφημένα προσεχτικά στην άκρη μιας μάσκας, μιας τρίδυμης πόρτας που στέκεται προσοχή, ή κατάφατσα σ' ένα από τα δυο μυστηριώδη γοβάκια που δέλνουν από κανένα (σχεδόν) πίνακα. Αλλά πού είναι τα πέτρινα πόδια; Πού είναι το γεράκι που φόραγε το ρολογάκι που ξέμεινε στην καρέκλα; Πού είναι ο ώμος που έπαιρνε απάνω του την κρεμαστή τσάντα την αφημένη με πολλή προσοχή δίπλα στο φορματάκι που γλυστράει στην πλάτη της καρέκλας και όπου νάναι θα πέσει πάνω στα γοβάκια; Θα το μάθουμε πηγαίνοντας στην καινούρια έκθεση του Σαράντη Καραβούζη που έχει εγκαινία στις 13 Απριλίου, ώρα 18, στην Galerie Nicolas Deman, 12 rue Jacques Callot, Paris VIe, και που θα μείνει ανοιχτή μέχρι τις 6 Μαΐου (11h00-13h00 και 14h00-19h00).

P. M.

Ελάτε στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Η αθρόα προσέλευση του κοινού στις πρόσφατες εκδηλώσεις για την ελληνική γλώσσα απέδειξε για μια ακόμα φορά το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της ελληνικής παροικίας για το θέμα. Κι αυτό είναι αυτοτόνητο εφόσον ενδιαφέρεται για την ένταξη των Ελλήνων στο νέο πολιτιστικό περιβάλλον και συγχρόνως εναντιώνεται στην αφομοίωσή τους. Η γλώσσα αποτελεί συστατικό στοιχείο της ταυτότητάς μας και μας αφορά άμεσα.

Η ΜΑΛΕΝ ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗ

Στις 24 Φεβρουαρίου οργανώθηκε σε στενή συνεργασία και υπό την αιγίδα του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας στο Παρίσι, στα πλαίσια των ΕΜΦΩΡΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ διάλεξη του καθηγητή γλωσσολογίας του πανεπιστημίου Αθηνών Γεωργίου Μπαμπινιώτη με θέμα: « Η ελληνική γλώσσα στις αρχές του 21ου αιώνα ». Τον ομιλητή πρόλογισε ο καθηγητής γλωσσολογίας στο πανεπιστήμιο της Σορβόνης-Paris V-René Descartes κ. Χρήστος Κλαίρης ο οποίος αναφέρθηκε στο έργο και τη δράση του ομιλητή.

Ο κ. Μπαμπινιώτης βρέθηκε στην επικαιρότητα με την έκδοση του λεξικού που επιμελήθηκε και του τρίτου τόμου της ελληνικής γραμματικής. Η προσπάθεια συγγραφής μιας γραμματικής σύμφωνης με τις νεότερες έρευνες της γλωσσολογίας γίνεται σε συνεργασία με τον κ. Κλαίρη. Οι τρεις πρώτοι τόμοι αναφέρονται στο όνομα, στο ρήμα και στις επιρρηματικές σχέσεις. Ο ομιλητής έκανε μια σύντομη επισκόπηση της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στο ζήτημα της αναγκαιότητας της μελέτης των παλιότερων ελληνικών, όπως τα ονόμαζε ο Γιώργος Σεφέρης. Θεώρησε ότι το ζήτημα της καθαρεύουσας και της δημοτικής δεν είναι μια μορφή διγλωσσίας παρόμοια με αυτή που παρουσιάζεται στο Βέλγιο, αλλά μία διμορφία με ιστορικά αίτια.

Αναφέρθηκε διεξοδικά στην τελευταία περίοδο, μετά την ανακήρυξη της δημοτικής γλώσσας, το 1976, ως επίσημης γλώσσας του ελληνικού κράτους και πιστεύει ότι το κέρδος από την ύπαρξη μιας ενιαίας γλώσσας είναι σημαντικό. Στην απότομη όμως αυτή αλλαγή οφείλεται η παραγωγή ανεπεξέργαστων κειμένων και η απουσία μιας συγκεκριμένης μεθοδολογίας στη διδασκαλία της γλώσσας στην εκπαίδευση. Μπορούμε όμως να είμαστε γενικά αισιόδοξοι γιατί υπάρχει ευαισθησία για την γλώσσα και μεγάλο ενδιαφέρον από τους Έλληνες αλλά και από όλο και μεγαλύτερο αριθμό αλλοδαπών που θέλουν ή πρέπει να μάθουν ελληνικά. Ως παραδείγματα ανέφερε τη μετατροπή της Ελλάδας σε χώρα υποδοχής μεταναστών, το ρόλο της ελληνικής γλώσσας στα Βαλκάνια και τις εμπειρίες του από επισκέψεις σε μεγάλες κοινότητες του απόδημου ελληνισμού.

Ο ομιλητής αναφέρθηκε στα προβλήματα της διδασκαλίας της γλώσσας, ειδικά στη δημόσια εκπαίδευση, καθώς και στις ελλείψεις ως προς την κατάρτιση των εκπαιδευτικών και τη συγγραφή κατάλληλων βιβλίων. Η εκκλήση του για τη δημιουργία κινήτρων για την εκμάθηση των ελληνικών από τους ομογενείς ήταν μία επιπλέον αφορμή για τη συζήτηση με το ακροατήριο που ακολούθησε τη διάλεξη.

18th EXPOLANGUES

Την ίδια εβδομάδα και συγκεκριμένα από τις 23 ως τις 27 Φεβρουαρίου έγινε για 18η φορά η διεθνής έκθεση Exprolangues. Η ελληνική συμμετοχή ξεκίνησε το 1985 με πρωτοβουλία εθελοντών και με ενεργό συμμετοχή της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ. Αξίζει να γραφεί κάποτε η ιστορία αυτής της προσπάθειας καθώς και όλων των αγώνων για τη διάδοση των νέων ελληνικών στη Γαλλία.

Η ανάληψη του περιπέτερου από το ελληνικό Υπουργείο Παιδείας και συγκεκριμένα από την Υπηρεσία Διεθνών Σχέσεων το 1995 επέφερε πολλές αλλαγές, θετικές και αρνητικές.

Τα τελευταία χρόνια είθισται να οργανώνεται την τελευταία ημέρα της έκθεσης, την Κυριακή το πρωί, μία συζήτηση για την ελληνική γλώσσα και μάλιστα με τη συμμετοχή του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη και είναι ο κόμβος συγκέντρωσης και διανομής πληροφοριών για όλα τα ζητήματα που αφορούν την ελληνική γλώσσα και τη διδασκαλία της. Το φετινό θέμα ήταν οι λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

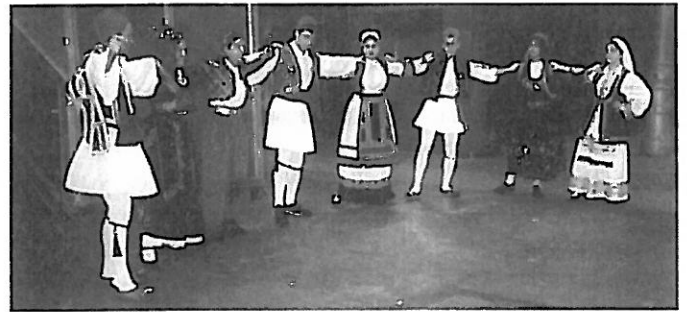
Ο κ. Calvet καθηγητής στο πανεπιστήμιο της Προβηγκίας αναφέρθηκε στα ζητήματα της ευρωπαϊκής χάρτας για τις γλώσσες και στο φαινόμενο που χαρακτηρίστηκε "λόγο πολιτικά και γλωσσικά ορθό" κατά τα πρότυπα του πολιτικά ορθού. Μίλησε για την οικολογία των γλωσσών και την ανάγκη ανάλυσης και μελέτης των γλωσσικών φαινομένων στο κοινωνικό, ιστορικό και γεωγραφικό περιβάλλον τους.

Η κ. Δενδρινού, καθηγήτρια στο πανεπιστήμιο Αθηνών, μίλησε **δυστυχώς στα αγγλικά**, για την πολυγλωσσία και την ετερογλωσσία στην Ευρώπη, η οποία αποτελεί πρόκληση για εναλλακτικούς τρόπους γλωσσικής εκπαίδευσης. Επισημαίνοντας το πρόβλημα του συστηματικού αποκλεισμού των "ασθενών" γλωσσών από τα σχολικά προγράμματα πρότεινε την ανάπτυξη διαγλωσσικής επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών και κατ' επέκταση διαπολιτισμικής επικοινωνιακής ικανότητας. Τόνισε ιδιαίτερα την ανάγκη ενιαίας αντιμετώπισης της ξενόγλωσσας εκπαίδευσης και της διδασκαλίας της πρώτης γλώσσας. Οι μαθητές θα έπρεπε να χρησιμοποιήσουν αυτή την πολυμορφία ως δημιουργική πηγή.

Η παρουσία μειονοτήτων που δεν έχουν ευρωπαϊκή καταγωγή διευρύνει την προβληματική μας και απαιτεί, κατά τον καθηγητή στο Ινστιτούτο Ανατολικών Γλωσσών κ. Fouhιέ, την δημιουργία μιας πλουραλιστικής πολιτιστικής κοινότητας.

Η κ. Πριόβολου, καθηγήτρια του πανεπιστημίου Αθηνών μίλησε για τα ευρωπαϊκά προγράμματα Socrates και Lingua. Αναρωτήθηκε μήπως μετά το ενιαίο νόμισμα ορισμένοι επιδιώκουν τη δημιουργία ενιαίας ευρωπαϊκής γλώσσας. Αναφέρθηκε στη σημασία της ελληνικής κληρονομιάς και στον αγώνα για τη διατήρηση της διδασκαλίας των αρχαίων γλωσσών.

Η παρουσίαση των εξετάσεων για το Πιστοποιητικό ελληνομάθειας, που οργανώθηκαν για πρώτη φορά το 1999 από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, είχε ξεχωριστό ενδιαφέρον. Πράγματι ο εκπρόσωπός του, κ. Τσαγκαλίδης, δεν

Το συγκρότημα ελληνικών λαϊκών χορών της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ, χόρευε σε εκδήλωση της Exprolangues. photo S.Z

παρουσίασε μόνο τις πρακτικές όψεις του νεωτερικισμού αυτού θεσμού, αλλά επισήμανε τις σημαντικές αλλαγές που επιφέρει στην ίδια τη φιλοσοφία της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, η οποία πρέπει να επιτερεί την εξάσκηση του μαθητή τόσο στην προφορική και τη γραπτή κατανόηση όσο και στην παραγωγή του λόγου. Οι νέες αυτές εξελίξεις ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τον απόδημο ελληνισμό και ελπίζουμε ότι θα απασχολήσουν και την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ.

Το στίγμα της συζήτησης, δηλαδή η κοινωνική διάσταση και η ιστορική οριοθέτηση των γλωσσικών ζητημάτων, δόθηκε από τον καθηγητή γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Χριστίδη.

Κατά τη γνώμη του η αναγκαιότητα μιας γλωσσικής πολυμορφίας είναι η απάντηση στην "ομογενοποίηση" και την υπέρμετρη αξία που δίνουμε σε ορισμένες μόνο γλώσσες. Ο σεβασμός όλων των γλωσσών θα μας οδηγήσει στην ενότητα, μέσα από τη διαφορετικότητα, και στη συνειδητοποίηση της αξίας της διδασκαλίας και της εκμάθησής τους.

Ελπίζουμε ότι οι εκδηλώσεις αυτές θα αποτελέσουν έναυσμα για περαιτέρω προβληματισμό και ότι οι ελληνικές αρχές σε συνεργασία με την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ θα ενθαρρύνουν τις προσπάθειες τους τόσο για τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας όσο και για την ευρεία χρήση της από τους ομογενείς.

Νίκος Γραϊκός

Η συνδρομή για την ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ είναι μόνον 100 γαλλικά φράγκα. Και είναι ετήσια

Στην ίδια θεματική ενότητα έγιναν πρόσφατα δύο σεμινάρια:

Το πρώτο (από τη Ζωή Φραγκοπούλου, κλινική ψυχολόγο, ψυχαναλύτρια. Μας παρουσίασε, μέσα από τη λακανική διδασκαλία τη σχέση της ψυχανάλυσης με το λόγο. Ο Ζακ Λακάν αναθεωρώντας την φρουδική ανακάλυψη τοποθετεί το σύμπτωμα του ατόμου στο πεδίο της γλώσσας. Η συγκρότηση του υποκειμένου διαμορφώνεται μέσα από τα ολωσδήποτε αλλοτριωτικά σημαίνοντα του άλλου και είναι καθοριστική για την δομή του, το σύμπτωμά του και τη σχέση του με τον άλλο μέσα στον κοινωνικό δεσμό. Το σύμπτωμα εκφράζεται μέσα από τη λογική άρθρωση του λόγου πέρα από αυτά που λέγονται και ζητά έτσι να ακουστεί. Ο ψυχαναλύτης θα ακούσει το σύμπτωμα και θα δώσει στον πάσχοντα τη δυνατότητα να το αρθρώσει μέσα στο λόγο του. Τα συμπτώματα που αναδύονται από τον πολιτισμό, την εξέλιξη, την επιστήμη ή την πρόοδο εκφράζονται με διαφορετικές μορφές και συγκροτούν κατά κάποιον τρόπο λογικές αρθρώσεις. Η ψυχανάλυση κατά το Ζακ Λακάν προτείνει μια νέα μορφή λόγου, δηλαδή μια νέα μορφή λογικής άρθρωσης του, όπου το σύμπτωμα του υποκειμένου (του ατόμου) εντοπίζεται και αρθρώνεται μέσα στην αλυσίδα του σημαίνοντος και στοχεύοντας σε ειρηνολογική σχέση του πάσχοντος μέσα στο κοινωνικό σύνολο δια του λόγου. Έτσι δημιουργείται ένα κοινωνικό σύνολο όπου εμπερικλείεται η ιδιαιτερότητα του συμπτώματος του κάθε υποκειμένου και όχι ένα κοινωνικό σύνολο με αποκλεισμό της διαφοράς του συμπτώματος, πράγμα το οποίο επιβάλει ο κυρίαρχος Λόγος. Η ψυχανάλυση στοχεύει σε κοινωνικό σύνολο που συγκεντρώνει τις ιδιαιτερότητες του κάθε ατόμου μέσα από το λόγο του αντί να τις αποκλείει.

Το δεύτερο σεμινάριο έγινε από τον ψυχίατρο Βασίλη Παπαδάκο ο οποίος μας μίλησε για τις πρόσφατες εξελίξεις της ψυχιατρικής κλινικής.

Ο ομιλητής επικεντρώθηκε στις κοινωνικοπολιτιστικές όψεις του θέματος. Η κυριαρχία του επιστημονικού λόγου, η υπεροχή του συμπτώματος και ο αποκλεισμός του υποκειμένου, η φαρμακοποίηση της ύπαρξης, οι επιδράσεις των μέσων μαζικής ενημέρωσης, οι νέες εκφράσεις του κοινωνικού δεσμού που αποδιοργανώνουν την υποκειμενική ευθύνη, η ίδια η θέση του υποκειμένου στη σημερινή κοινωνία αποτελούν θέματα της προβληματικής της σύγχρονης ψυχιατρικής και ήταν μερικά από τα θέματα που έθιξε ο ομιλητής.

N. Γ.

παιδικό καρναβάλι

Την Κυριακή 12 Μαρτίου, στο ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ, γιόρτασαν τα παιδιά το καρναβάλι. Ήρθαν όλα ντυμένα καρναβάλια, θαύμασαν και καταχειροκρότησαν την παράσταση με τις μαριονέτες που έπαιξε με δεξιοτεχνία η Ελένη Παπαγεωργίου.

photo: J.-L. F.-B.

Το παραμύθι μας

Οι γάτες

Μια φορά κι έναν καιρό ήτανε δυο αδέρφια. Ο ένας λεγότανε Μητράκης κι ο άλλος Μπαμπάκης. Ο Μητράκης ήτανε πλούσιος κι ο Μπαμπάκης φτωχός. Ο φτωχός πήγαινε κάθε μέρα για ξύλα. Μια μέρα δεν είχε ο φτωχός ψωμί να πάρει μαζί του. Στέλνει το κορίτσι του στον αδερφό του τον πλούσιο να του δώσει λίγο ψωμί, να πάρει μαζί του στον τρουβά (= πάνινη σακούλα). Κείνος δεν του 'δωσε και το κορίτσι γύρισε πίσω παραπονεμένο και το 'τοπε του πατέρα του. Σκώνεται τότες ο κακόμοιρος, παίρνει τον τρουβά του άδειο και πήρε το δρόμο. Βγήκε απ' το χωριό και πήγε μακριά. Κει που πήγαινε στο δρόμο, βρίσκει ένα μάρμαρο με μια χρυσή κρικέλα (= μεγάλος κρίκος, χαλκάς). Πιάνει την κρικέλα, ανασηκώνει το μάρμαρο, βρίσκει σαράντα σκαλιά. Κατεβαίνει τα σκαλιά και βρίσκει μια κάμαρη. Ανοίγει την κάμαρη και βλέπει μέσα πολλές γάτες. « Καλημέρα, τις λέει ο Μπαμπάκης. — Καλημέρα είπανε οι γάτες ». Τις ξαναρωτάει πάλι αυτός: « Που είναι ο αρχηγός σας; — Πάρα μέσα », του λεν οι γάτες.

Πάει πάρα μέσα αυτός και μπαίνει σε μια άλλη κάμαρη που ήταν ο βασιλιάς και η βασίλισσα απ' τις γάτες. Ήτανε κι αυτοί γάτες. Λέει και σ' αυτές ο Μπαμπάκης: « Καλημέρα. — Καλημέρα, του λένε. Έχεις κανένα τρουβά; τον αρωτήσανε. — Έχω είπε κείνος »

Τον παίρνουν τον τρουβά του, τον γεμίζουν φλουριά κι αποπάνω του βάνανε κάτι πελεκούδια και κάτι ξεροκόμματα ψωμί. Παίρνει τον τρουβά με τα φλουριά ο Μπαμπάκης, ανεβαίνει τα σκαλιά και πάει σπίτι του. Αδειάζει τα φλουριά. Χαρά κι αυτός και το κορίτσι του! Αγόρασε σπίτια, πήρε καλούδια ένα σωρό. Ζούσανε πλια χωρίς στεναχώριες.

Ο αδερφός του ο Μητράκης σαν είδε πως ο αδερφός του είχε χρήματα και ζούσε καλά, τον αρώτησε μια μέρα: « Που τα βρηκες αυτά τα

χρήματα, αδερφέ; » Κείνος ήτανε καλός ο κακόμοιρος, και του 'πε που τα βρήκε. Του λέει ο Μητράκης: « Πάμε μαζί, αδερφέ, να μου δώσουνε και μένα; — Πάμε », είπε ο Μπαμπάκης.

Σηκώνονται το πρωί, πάνε, βρίσκουνε το μάρμαρο με την κρικέλα. Σκώνει ο Μπαμπάκης την κρικέλα, βρήκανε τα σαράντα σκαλιά. Κατεβαίνουν κάτω μπαίνουν μες την κάμαρη, βρίσκουν τις γάτες. Ο Μπαμπάκης τις είπε: « Καλημέρα ». Ο Μητράκης, σαν είδε τις γάτες, δεν τις είπε « Καλημέρα », μονάχα έλεγε: « Αυτές οι γάτες θα με φάνε ». Πάνε και στην άλλη κάμαρη, που ήταν ο βασιλιάς και η βασίλισσα. Ο Μπαμπάκης τους είπε πάλι: « Καλημέρα ». Ο Μητράκης δεν τους « Καλημέρα ». Τον αρωτάνε ύστερα οι γάτες: « Έχεις κανένα τρουβά; Έχω » είπε κείνος.

Ύστερα διατάξανε και φκιάξανε στον πλούσιο τσάι, και στον φτωχό φκιάξανε γάλα. Και μέσα στον τρουβά του φτωχού βάνανε πάλι φλουριά και μέσα στον τρουβά του Μητράκη βάνανε δυο μεγάλα φίδα κι αποπάνω απ' τους τρουβάδες βάνανε κάτι πελεκούδια. Και λένε του Μητράκη: « Άμα πας στο σπίτι σου να πας σε μια κάμαρη, να κλείσεις πόρτες και παραθύρια, και να απλώσεις ένα μεταξωτό σεντόνι κι απάνω ν' αδειάσεις τον τρουβά σου ».

Σκωθήκαν αυτοί ανεβήκανε τα σκαλιά και πήγαινε στα σπίτια τους. Πάει ο Μητράκης στο σπίτι του, κλείνει πόρτες και παραθύρια, απλώνει ένα σεντόνι μεταξωτό κι αδειάζει απάνω τον τρουβά του. Πετιούνται τα φίδα, χυμούν απάνω στον πλούσιο και τον πνίγουν. Ο Μπαμπάκης άδειασε πάλι τα φλουριά απ' τον τρουβά του και ζήσανε με το κορίτσι του καλά κι εμείς καλύτερα.

Από το βιβλίο των εκδόσεων « Ερμής » Τα παραμύθια του Λαού μας, επιμέλεια του συγγραφέα Γιώργου Ιωάννου.

Γραφτείτε συνδρομητές στο δελτίο ♦ Η ετήσια συνδρομή είναι μόνον 100 γαλλικά φράγκα

➤ Παρασκευή 5 Μαΐ ου 2000 ώρα 8 το βράδυ

Συνοικία το όνειρο

του Αλέκου Αλεξανδράκη

Πολύ γνωστός ηθοποιός του ποιοτικού ελληνικού εμπορικού κινηματογράφου, ο Αλέκος Αλεξανδράκης σκηνοθέτησε δύο ταινίες. Μπορούμε να θεωρήσουμε την *Συνοικία το όνειρο* ως μια νεορρεαλιστική ταινία. Ο νεορρεαλισμός είναι ένα κίνημα που αναπτύχθηκε κυρίως στον ιταλικό μεταπολεμικό κινηματογράφο και θεωρείται η βάση της γαλλικής nouvelle vague. Στην Ελλάδα δεν βρήκε πολλούς οπαδούς.

Τρία είναι τα βασικά χαρακτηριστικά αυτού του κινήματος, οι ηθοποιοί δεν είναι επαγγελματίες, η ταινία τοποθετείται στην επικαιρότητα και τα ντεκόρ είναι φυσικά...

Εκτός από την εκλογή επαγγελματιών ηθοποιών και μάλιστα πολύ γνωστών, ο Αλεξανδράκης συμμορφώνεται με τα άλλα δύο σημεία.

Δείχνει μια πραγματικότητα της Ελλάδας με πολύ τρυφερότητα και χιούμορ.

➤ Παρασκευή 12 Μαΐ ου 2000 ώρα 8 το βράδυ

Το εργοστάσιο

Σενάριο –Σκηνοθεσία: Τάσος Ψαρράς

Παίζουν: Βασίλης Κολοβός, Βάνα Φιτσιώρη, Δήμητρα Χατούπη, Δημήτρης Σπύρου, Μιχάλης Μπογιαρίδης.

Μουσική: Δόμνα Σαμίου

Κάπου στη Βόρεια Ελλάδα ένας μικρός βυρσοδέψης, ο Γιώργος Πάπυρος, χτυπήθηκε από την κρίση. Η μικρή βιοτεχνία του δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τον συναγωνισμό των σύγχρονων μεγάλων

βυρσοδεψιών που εγκαθίστανται στην περιοχή. Η Ελλάδα μπήκε στην Κοινή Αγορά και οι κυβερνητικοί εκπρόσωποι περιτρέχουν τη χώρα για να εξυμνήσουν τις ωφέλειες από την ένταξη. Η μικρή βιοτεχνία του Πάπυρου δεν μπορεί να απαιτήσει από την κοινοτική βοήθεια. Η ελπίδα του είναι να πάρει δάνειο από μια ελληνική τράπεζα που θα του επιτρέψει να ανακαινήσει τις εγκαταστάσεις του "εργοστασίου" του, όπως αποκαλεί περήφανα τη βιοτεχνία του. Οι τράπεζες αρνούνται το δάνειο. Κι σαν να μην έφταναν αυτά μια δυνατή θύελλα χειρότερης το κτίριο που ήταν ήδη σε κακή κατάσταση. Από το κράτος καμία βοήθεια. Έτσι από απογοήτευση το ηθικό του πέφτει. Στον οικονομικό μαρασμό προστέθηκε σε λίγο και η κοινωνική παρακμή...

➤ Παρασκευή 19 Μαΐ ου 2000 ώρα 8 το βράδυ

Το βαρύ πεπόνι

Σενάριο –Σκηνοθεσία: Παύλου Τάσιου

Παίζουν: Κατερίνα Γώγου, Μίμης Χρυσομάλλης, Κώστας Μεσάρης.

Ένας νέος πουλάει το επαρχιώτικο καφενείο του και μη θέλοντας να γίνει δούλος του τουρισμού, έρχεται στην πρωτεύουσα με την ελπίδα ν' ανοίξει μια δική του δουλειά. Ο έρωτας με μια νεαρή μοδίστρα κι η δημιουργία ενός σπιτικού, τρώει το μικρό κεφάλαιο κι έτσι αναγκάζεται να δουλέψει πάλι για τον τουρισμό σ' ένα μεγάλο ξενοδοχείο. Η ζωή εδώ είναι απλούστερη, χωρίς ακραίες δραματικές λύσεις κι έτσι περνάει πιο εύκολα στο θεατή η δοκιμασία της ξεριζωμένης επαρχίας. Έχει εξελιχτεί η επαρχία και δεν αρνείται αυτή τα παιδιά της και τα περισσότερα από αυτά δεν την αρνούνται, εκείνοι που φεύγουν είναι όσοι βλέπουν στον τουρισμό τον εχθρό που μπάνει φέρνοντας ύπουλα δώρα. Υπάρχει μια μεταλλαγή του μεταναστευτικού κλίματος και πια δεν υπάρχουν μετανάστες...

Faites votre publicité dans to deltio

Vous serez **davantage** appréciés par nos lecteurs et, en même temps, vous **soutiendrez** la COMMUNAUTE HELLENIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS. **to deltio** vous donne l'occasion d'**entrer** dans des milliers de foyers grecs. Demandez nos tarifs publicitaires en téléphonant au 01 45 26 47 03.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ: Μία νέα περίοδος...

το δελτιο

ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής
κοινότητας παρισιού και περιχώρων

to deltio

bulletin d'information de la communauté
hellénique de paris et des environs

απριλίου 2000, n° 3 avril 2000

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Ροβήρος Μανθούλης

Επιμέλεια: Γιώργος Αλεξανδρινός-Μπιζιούρας

Εκδίδεται από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

9 rue Mesnil ♦ 75116 PARIS ♦ Tél. : 01 . 47 . 04 . 67 . 89 ♦ Fax : 01 . 47 . 04 . 68 . 13 ♦ Permanence : de 15h00 à 19h00 du lundi au vendredi

Imprimé par l'IMPRIMERIE DE MONTLIGEON 61400 LA CHAPELLE MONTLIGEON

ISSN : en cours ♦ N° Commission Paritaire : en cours

Prix de l'abonnement annuel : 100 FF

Directeur de la publication : Robert MANTHOULIS

Conception graphique et réalisation : Georges ALEXANDRINOS-BIJOURAS

Édité par la COMMUNAUTE HELLENIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS

Permanence : de 15h00 à 19h00 du lundi au vendredi

το πρώτο γράμμα

Χαιρετίζουμε το πρώτο γράμμα που πήρε το **δελτίο**. Με παρατηρήσεις της ιστορικού Τέχνης Βάσιας Καρκαγιάννη-Καραμπελιά:

Αγαπητοί φίλοι του **δελτίου**,

Συγχαρητήρια για την νέα εμφάνιση. Επιτρέψτε μου ωστόσο μια μικρή επέμβαση, αναφορικά με πληροφοριακό σημείωμα που δημοσιεύτηκε στο φύλλο του Φεβρουαρίου για το έργο του ζωγράφου Δ. Τηνιακού – προς τιμήν του οποίου οργανώθηκαν δύο τιμητικές εκδηλώσεις στο ελληνικό σπίτι. Στο σημείωμα αυτό αναφέρεται ότι " έργα του Δ. Τηνιακού " έχουν αγοραστεί, μεταξύ άλλων " από μουσεία όπως το Λούβρο ", κι ότι το 1989 ο Δ. Τηνιακός " παίρνει τον τίτλο του Ακαδημαϊκού ". Και οι δύο αυτές βεβαιώσεις δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα : διότι το μεν Λούβρο δεν αγοράζει έργα ζωγράφων του 20^{ου} αιώνα, η δε Ελληνική Ακαδημία, ό,τι κι αν σκέφτεται κανείς γι' αυτήν, είναι εξαιρετικά φειδωλή σ' αυτές τις " διακρίσεις " (είναι γνωστά άλλωστε τα ονόματα των καλλιτεχνών που δέχτηκε στους κόλπους της).

Με εκτίμηση
B. K. K.

Σε απάντηση, το **δελτίο** δίνει τις ακόλουθες εξηγήσεις: Η συνεργάτις μας Ζωή Φραγκοπούλου πήρε τις πληροφορίες της από την εκπομπή της NET (EPT) που προβλήθηκε στην εκδήλωση. Εμπιστεύθηκε τόσο τον υπεύθυνο της εκπομπής όσο και τον οργανωτή της εκδήλωσης που θα έπρεπε να είχε προβλέψει να διορθώσει τα λάθη της εκπομπής ώστε να μην περάσουν στο σημείωμα που δημοσιεύσαμε, το οποίο ήταν ένα απλό ρεπορτάζ και όχι κριτικό σημείωμα. Εξάλλου, υπάρχει και τρίτο λάθος στο σημείωμα: Η εκδήλωση δεν ήταν της Κοινότητας. Οργανώθηκε στο ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ μέσω του Προξενείου, όπως και άλλες που δεν ζητούν την έγκριση της Πολιτιστικής μας Επιτροπής και για τις οποίες η Κοινότητα δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη. Αυτό βέβαια δεν αναιρεί ούτε το γεγονός ότι η εκδήλωση άξιζε μνείας ούτε το συμπέρασμα ότι τα σημειώματά μας θα πρέπει να είναι προσεκτικότερα στο μέλλον.

Πασχαλινά λόγια

Στη ξενιτιά το Πάσχα περνάει σχεδόν απαρατήρητο. Μοιάζει σα μια συνηθισμένη Κυριακή ή μάλλον σαν μια συννεφιασμένη Κυριακή.

Εδώ δεν χτυπούν οι καμπάνες τη Μεγάλη Εβδομάδα, όπως στον τόπο μας. Ούτε στολίζουν τον επιτάφιο με λουλούδια κι ούτε τον περιφέρουν στις γειτονιές με το πλήθος να ψέλνει: Αι γενεαί πάσαι... Εδώ δεν κάνουν την Ανάσταση στον περίβολο της εκκλησίας, όπως σε μας, όπου όλοι μας είμαστε συναγμένοι με τα κεριά στο χέρι και που μόλις ακούμε το Χρισός Ανέστη αλληλοφιλιώμαστε και μεταδίδει ο ένας στον άλλο τη φλόγα της Ανάστασης που συμβολίζει την Αγάπη και την Ειρήνη.

Εδώ δεν είναι όπως σε μας, γιατί σε μας, όπως λέει ο ποιητής, είναι:

Πάσχα πλατύ, Πάσχα τρανό, σα την καρδιά μας,
Πάσχα για οχτρούς, Πάσχα για φίλους, Πάσχα για όλους,
'τι ένα σφαχτό μπορεί να φτάσει σε χιλιάδες,
σαν οι καρδιές μονοιάσουν όλες στην αλήθεια.

Εμείς οι Έλληνες όταν βρεθούμε στην ξενιτιά, έστω κι αν είμαστε μόνο μια χούφτα θα φτιάξουμε μια εκκλησιά (έστω και σε μια "φάνη" αυτοκινήτων όπως έγινε εδώ στο Παρίσι), για να γιορτάζουμε το Πάσχα.

Θα ιδρύσουμε απαραίτητα μια Ελληνική Κοινότητα για να διατηρήσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά και τα έθιμά μας. Αλλιώς θα εξαφανιστούμε.

Όμως οι δυο αυτοί πόλοι πρέπει να συμβαδίζουν με συνεγασία και ομόνοια...

Σπύρος Μπάσσης

Un lien très fort

Depuis longtemps, *Desmos* amarre dans Paris le cœur d'une galaxie qui fait graviter les livres autour de la Grèce et la Grèce autour des livres. *Desmos*, qui signifie " lien " était au départ une petite librairie au 14, rue Vandamme, en haut de la rue de la Gaîté, sur cette version française du Mont Parnasse qui ne monte guère à l'assaut du ciel mais que fréquentent volontiers les muses. La librairie hellénique *Desmos*, c'est surtout Yannis Mavroeidakos, éditeur et animateur d'un cercle où se retrouvent les Grecs de Paris et les philhellènes qui viennent y pratiquer, y apprendre ou tout simplement y fréquenter la langue grecque. Les expositions, les débats, les lectures se déroulent dans une convivialité qui importe le bonheur de l'hospitalité grecque dans un paysage où elle ne s'épanouit pas toujours. Et pour aller au bout de cette vocation, on n'y rate jamais l'occasion de chanter et de faire la fête. Tout ce qui est écrit et concerne la Grèce se trouve sur les rayons de la librairie et, parmi ces livres, une collection à couverture bleue éditée par la maison offre ses meilleures traductions françaises de la poésie grecque actuelle. Enfin, le catalogue de la littérature contemporaine compilé par Yannis est la référence en la matière. *Desmos* a pris son essor au début des années quatre-vingts, aidé par tous ceux qui, ayant fui le régime des colonels, demeuraient encore à Paris. Aujourd'hui l'amertume de l'exil a disparu, le mal du pays est devenu une évocation doucement mélancolique entre deux voyages, mais *Desmos* a gardé la fraternité. Cette fraternité s'exprime désormais et s'exprimera longtemps à travers une très belle revue francophone qui porte bien entendu le titre de *Desmos-Le Lien*. *Desmos -Le Lien*, publication trimestrielle de quatre-vingt-seize pages, donne les nouvelles littéraires et culturelles de la Grèce et sur la Grèce dans le pays et en Europe. Elle est distribuée par la librairie hellénique *Desmos* (65 F le numéro, 200 F + frais d'envoi l'abonnement annuel).

Dominique Eudes

Renseignements ou commande :

Librairie hellénique *Desmos*, 14 rue Vandamme 75014 Paris.
Tél. : 01 43 20 84 04 / Fax : 01 43 35 53 80.

Le **Y** grec
Restaurant

CUISINE TRADITIONNELLE ET FAMILIALE

Fermé dimanche et lundi soir

24, rue Godot de Mauroy 75009 Paris
Tél. : 01 42 68 08 51

Γραφτείτε συνδρομητές στο δελτίο ♦ Γράψτε μας τη γνώμη σας

OLYMPIC
AIRWAYS

Un **1** seul terminal à Athènes pour toutes nos destinations
afin de faciliter les correspondances de nos passagers

Deux **2** vols directs par jour vers Athènes

Trois **3** vols directs par semaine pour Thessalonique

Trente-trois **33** destinations dans toute la Grèce

Quarante-trois **43** ans d'expérience

Qui dit mieux ?

3, rue Auber 75009 Paris
Réservations et billetterie : 01 44 94 58 58
Fax : 01 44 94 58 69
Internet : olympic-airways.gr

ou à vos agences de voyages